

Ten den, kdy Vala zmizela, bylo nebe bez mráčku. Odpoledne jsem šla domů z práce a v nemocnici probíhalo nejspíš všechno jako obvykle. V každém případě si na nic zvláštního nevzpomínám, jen na to, že obloha byla neuvěřitelně modrá a hluboká, až jsem měla pocit, že když si nedám pozor, vznesu se do vzduchu a ztratím se v ní. I kdybych třeba jen zakopla.

Ale to mě možná napadlo až později.

Když jsem otevřela dveře a vešla, uslyšela jsem, že Vala je v patře, a zavolala jsem na ni, že už jsem doma. Neodpověděla mi. Zapnula jsem rádio a dala si svačinu, jak jsem měla ve zvyku. Když jsem dojedla, vyšla jsem do patra a všechno se rázem změnilo. Slyšela jsem, že Vala ve svém pokoji brečí, a tak jsem zaklepala a vstoupila. Právě se osprchovala, ležela na břiše s ručníkem omotaným kolem pasu a brečela, ne moc usedavě, nic takového, ale pláč zněl bolestně a bezmocně. Posadila jsem se k ní a zeptala se, co se děje, ale nepřiměla jsem ji, aby se na mě podívala nebo mi odpověděla, dokud jsem neřekla, že zavolám pastorovi Vídimu. Pak mi vysvětlila, že se večer koná školní ples a několik spolužáků na ni naléhá, aby přišla taky.

Předtím se mi o žádném plesu nezmínila, ale teď mi připadalo samozřejmé a přirozené, aby na oslavu ukončení zkoušek v prvním pololetí šla. Věděla jsem, že kvůli jejím aktivitám v kostele ji někteří spolužáci nechápují a trochu si ji dobírají, ale to není nic, co by se v dnešní době nedalo čekat. Později jsem se z vyšetřovací zprávy dozvěděla, že jí ve škole přezdívali „pánbíčkářka“. O tom mi Vala nikdy sama neřekla a mně připadalo, že do školního kolektivu zapadla dobře, i když asi nebyla přímo oblíbená. Proto jsem ji vybídlala, aby na ples šla a trochu se pobavila.

Ale já se bojím, pípła. Nevěděla proč, ale bodalo ji v břicho, jako by se schylovalo k něčemu zlému. Znova se rozplakala, takže jsem jí nakonec řekla, že jestli je jí tak špatně, může klidně zůstat doma, nikdo ji k ničemu nenutí, ale ona namítla, že tam přece musí.

Později jsem tenhle její vnitřní rozpor pochopila lépe. Podle výpovědí svědků ze třídy, které pak vyslechla policie, a dopisů, které Vala posílala Báthory, byla zamilovaná do jednoho kluka, který měl na ples a jemu předcházející večírek přijít také. Právě to nepochybně nakonec rozhodlo. A taky jí to poradila Báthory.

Kolem půl sedmé přišla Vala dolů. Byla nalíčená a oblečená v černých šatech po kolena, projmutých v pase a s trošku hlubším výstřihem, ale nebylo to nic, co by se dalo považovat za nevhodné. Vlasy si vyčesala a hezky upravila, vypadala skvěle. Řekla jsem jí to a možná jsem dodala něco v tom smyslu, že na parketu bude pořád v jednom kole. Odvětila, že se ještě nerozhodla, jestli půjde, přehodila přes sebe deku a posadila se s notebookem do obývacího pokoje.

Zeptala jsem se, jestli chce něco k jídlu, ale podle očekávání zavrtěla hlavou. Seděla jsem sama v kuchyni a jedla těstoviny, které jsem uvařila, abych si ukrátila čas. Pak za mnou Vala přišla a zdálo se, že se konečně rozmyslela. Řekla, že na ples půjde, a požádala mě, jestli bych ji neodvezla na třídní večírek, který se konal předtím a kde se měla většina spolužáků sejít. Odpověděla jsem, že to je samozřejmost. Cestou na reykvjavické předměstí Vogar byla Vala zamklá. Vzpomínám si, že mě přepadly obavy. Její slova o tom, že má strach, na mě najednou zvláště zapůsobila a napadlo mě, že mi Vala něco tají. Měla jsem se jí na to zeptat.

Na předměstí jsme chvíli bloudily a projely stejnou cestou několikrát dokola. Vala si poznamenala adresu do telefonu, ale zapomněla ho doma. Nakonec jsme to našly a zastavily na ztemnělém parkovišti u řadových domků naproti gymnáziu. Vtom jsem ucítila, jak mě znovu zaplavuje strach, silnější než

předtím. Vzpomínám si, že jsem se zadívala na Valu, která otálela a zůstala sedět v autě, jako by byla do poslední chvíle na pochybách, kdoví.

Už si sice nedokážu jasně vybavit, jak vypadala, ale vzpomínám si na její profil, když tam vedle mě seděla v šeru, vlasy se jí stáčely nad čelem, rty měla maličko našpužené, oči se jí třpytily a rozhlížely se po řadových domcích, kde v jednom z bytů čekali všichni její spolužáci.

Pak z auta najednou vystoupila. Než za sebou zabouchla dveře, strčila hlavu dovnitř a poděkovala za svezení. Pusu jsme si nedaly, neměly jsme ve zvyku se moc líbat ani objímat, naněvýš tak na Vánoce a Nový rok. Slíbila, že se vrátí před půlnocí, a rozloučila se. Viděla jsem na ní, že pospíchá, aby si to zase nerozmyslela.

Co se dělo dál, vím od policie. Po Valině zmizení jsem měla zpočátku pocit, že ji možná dokážu najít, pokud si důkladně pročtu vyšetřovací zprávy; jako by představovaly hádanku, kterou můžu rozluštit. Prostudovala jsem je mnohokrát, celý ten abecední seznam svědků a jejich výpovědí, ale k ničemu to nevedlo.

Když se se mnou Vala rozloučila, zamířila k domu číslo 33 a zazvonila. Otevřít přišla hostitelka, ve spisech označená písmenem „Z“, a prohlásila, jaké to je překvapení, že Vala dorazila, protože nikdy předtím se třídních večírků neúčastnila a nechočila ani na bowling, na plesy nebo na koncerty. „Z“ Vale nabídl pivo, protože si nic k pití nepřinesla, ale ta ho odmítla. „Z“ se jí zeptala, jestli nikdy nepije, ale Vala se rozpačitě vymlouvala, že pije jen občas. Nakonec si od ní pivo vzala a hned do sebe obrátila půl lahve. Pak celá ožila, přestala se červenat, smála se a vykládala vtipy. Podle svědkyně „M“, která Vale dala Bacardi Breezer, když pivo dopila, neznala Vala na začátku školního roku, na rozdíl od většiny ostatních, ze třídy vůbec nikoho. Těžko se seznamovala s lidmi, znervózňela, když ji někdo oslovil, a působila dojmem, že o společnost moc nestojí.

Svědkyne „E“ a „F“ vypověděly, že po poslední zkoušce Vale zavolaly a přemlouvaly ji, aby přišla na večírek. Už dřív ji zvaly, ať s nimi po škole zajde do kavárny. Pak se ve třídě rozneslo, že je Vala věřící, že chodí na mše nějaké sekty a jezdí na venkov na kurzy, před spaním si čte Bibli a chystá se na misií do Malajsie. Od té doby se jí přezdívalo „pánbíčkářka“. „E“ i „F“ tvrdily, že proti její víře nic neměly, i když jim Vala připadala trochu zvláštní, a že se s ní upřímně chtěly lépe seznámit, aby už nebyla tak izolovaná od zbytku třídy.

Svědka „X“ dorazil na večírek později a všiml si, že Vala stojí na verandě za domem a kouří. Mluvila prý překotně a chovala se divně a nepříjemně. Loudila z ostatních cigarety a pivo a pořád pokukovala po jednom klukovi ze třídy, „D“, jehož svědek popsal jako vysokého, pohledného chlapce, který ve škole výborně prospívá, ale má pověst lamače dívčích srdcí. Prý dost pije a svědek „X“ ho prý jednou slyšel prohlásit, že věřící holky jsou sexy.

Svědka „D“ vypověděl, že přišel na večírek pozdě a Valu nepozdravil, ale postřehl, že se na něj pořád dívá z verandy, kde se zdržovala většinu večera. Přiznal, že na ni při hodinách občas mrkal a za jejími zády si z ní dělal legraci. Později se za to prý styděl. Po jedné zkoušce krátce před Vánoci opustili učebnu ve stejnou chvíli a „D“ se jí zeptal, jestli se nechystá na vánoční ples, a přemlouval ji, aby přišla. Svědkyně „E“ a „F“ vypověděly, že ke konci večírku šly společně s Valou do koupelny, kde si od jedné z nich půjčila šminky a přiznala svůj zájem o „D“. Vyptávala se, jak se jim pozdává jeho nová přítelkyně, „R“, která na večírek právě dorazila, ale ony prý změnily téma. Cestou zpátky na verandu se Vala na tu dívku zašklebila a pak jí „F“ doporučila, ať je s pitím opatrnější, protože večer teprve začíná.

Po večírku jela Vala spolu s „E“, „F“ a „C“ taxíkem na ples. Hodně tančila a zdálo se, že je na parketu ve svém živlu, dokud nezačal tancovat i „D“ s „R“. To pak začala na parket tahat neznámé kluky a tančila s nimi v blízkosti „D“ a „R“, jako by se chtěla před

„D“ předvádět nebo v něm vyvolat žárlivost. S jedním z chlapců, „K“, se začala líbat a podle jeho výpovědi si položila jeho ruku na prsa, což mu nebylo příjemné, takže odešel. Nakonec se „R“ naštvála, pohádala se s „D“ a utekla z tanečního parketu. „D“ pak Vale vynadal, že ho nenechá na pokoji. Prohlásil, že o ni nemá zájem a že je divná. Potom Vala tančila chvíli sama a následně ji bylo vidět, jak nejistým krokem opouští parket a sedá si k prázdnému stolu v rohu. Svědkyně „E“ jí donesla sklenici vody, kterou Vala vypila a pak ji naplnila pivem z malé lahve přinesené z večírku. „E“ se vrátila na parket a po několika minutách pohledem zabloudila do rohu, kde Vala ještě seděla, ale za půl hodiny už tam nebyla.

Po zbytek plesu Valu nikdo neviděl, a nakonec se sklidily skleničky ze stolů a sál se vyprázdnil. Cestou domů se „E“ a „F“ bavily o tom, co se s ní asi stalo. Nemohly vyloučit, že se v opilosti někam zatoulala, a měly obavy, že by se jí mohlo něco stát, nebo že by si dokonce mohla chtít ublížit kvůli tomu, jak jí „D“ vynadal. Nakonec ale došly k závěru, že si nebudou dělat starosti, protože nejspíš prostě odjela taxíkem domů spát.

V jednu v noci jsem konečně vzdala čekání a vstala z postele. Vala si zapomněla telefon doma, takže mi bylo jasné, že nemá cenu jí volat. Nechtělo se mi shánět její spolužáky, protože bylo možné, že je zrovna za dveřmi. Nechtěla jsem, aby jim připadala ještě divnější, jako holka s bláznivou, paranoidní mámou, která je budí uprostřed noci. Místo toho jsem zašla do jejího pokoje, posadila se na postel a čekala. Čekala jsem tam ještě v sedm ráno a čekala jsem další týden, měsíc a rok. Ale Vala se domů nevrátila.

KMEN

1

Seděli spolu sami dva a mlčeli. Kata přejížděla bříšky prstů po stole, jako by ho chtěla ještě víc uhladit. Hladší už ale být nemohl. Byl z teakového dřeva, tvrdého, těžkého a tmavého. Tómasovi příbuzní ho asi tak před půl stoletím nechali převést z Barmy.

Dřív o tom stole dost přemýšlela, ale nikdy nedošla k žádnému jednoznačnému závěru. Přitáhla si ruku k tělu a stočila pohled k Tómasovi, zabranému do deníku *Morgunblaðið*. Za chvíli určitě vzhledne, uvidí ji, jak sedí naproti němu, postřehne to ticho, zvedne se a zapne rádio. Pokaždé totéž: stejné mlčení, stejná rozhlasová stanice, stejné ranní vysílání.

Uplynulou noc se jí zdálo, že spolu sedí na mořském dně. Přes stůl si hleděli do očí, obklopeni tmou a chladem, který na ně doléhal ze všech stran; kdyby někdo z nich otevřel ústa, naplnila by se něčím, co se nesmí vyslovit, a oba by zemřeli. V dálce, vysoko nad nimi, bylo slyšet burácení moře, které se neklidně vrhalo na břeh.

Nikdy předtím to tak nevnímala – neklid v přírodě, její nesourodost.

„Nebude ti vadit, když zapnu rádio?“ zeptal se Tómas a vstal, aniž počkal na odpověď. Na rozdíl od ní poslouchal zprávy v rádiu, díval se na ně v televizi – když byl někdy výjimečně doma – a v práci sledoval i internetová média, která představovala největší nebezpečí. Zprávy se ze všeho nejdřív objevovaly na internetu a jejich redakce byla tak špatná, že v nich člověk mohl rozpoznat své nejbližší.

Dojedla krajíc chleba a složila ubrousek na talíři. *Já tě tak miluju, Tómasi, láska moje. Chtěla bych se ti položit do náruče a zůstat tam navždycky, prolomit to, co nás rozděluje...*

Cestou do kuchyně zvedla prkénko se sýry, chlebem a marmeládou a tázavě pohlédla na Tómasa, který zavrtěl hlavou. Uklidila jídlo, opláchla hrnek a talíř a dala je do myčky. Od doby, kdy nechala bytového architekta předělat celé přízemí, už v kuchyni nesnídali, ne na těch vysokých židlích u vysokého stolu v halogenové záři vycházející z kovových kostek na stěnách a stropě. Měla v úmyslu s tím něco udělat, ale to bylo předtím, než se všechno změnilo.

* * *

Ze zprávy v půl deváté se dozvěděla, co se událo v noci a co bude následovat. V noci se nic zvláštního nestalo, žádné přesuny mezi odděleními a žádný nový pacient. Žena na pokoji 4C, Sigríður, byla stále v karanténě a podle rozhodnutí z předchozího večera v ní měla zůstat ještě nejméně dva týdny. Kata poslouchala a přitom procházela zprávy z noci a výsledky krevních testů tří ambulantních pacientů, kteří měli přijít na infuzi. Patřila mezi ně Andrea, starší žena, kterou si Kata pamatovala z předchozích návštěv. Měla nízkou hodnotu bílých krvinek, ale ne tak nízkou, aby nemohla infuzi dostat. Nikdo z nich se sem nechystal poprvé, což celou záležitost usnadňovalo, a všichni tři už se objednali ke specialistovi. Jednoho mladého pacienta doprovázela přítelkyně, která se na jejich oddělení objednala k sociálnímu poradci a měla dorazit ve tři. Žádného pacienta neměli dnes z oddělení propustit domů ani poslat do hospice v Kópavogu.

Po poradě Kata spěchala k telefonu, aby objednala krevní testy pro pacienta, který měl znovu přijít na infuzi, pokud ho předchozí chemoterapie příliš nezatížila. Vedlejším účinkem jeho léků byl útlum tvorby bílých krvinek v kostní dřeni, a tak se stávalo, že jejich nedostatek oslabil imunitní systém. V takovém případě se léčba musela odložit, anebo byl pacient dočasně hospitalizován na oddělení, aby na něj mohli dohlížet.